

LA NOVEL·LA DE 1925 A 1939

«Més aviat ens inclinariem a creure que en la nostra literatura ha predominat, en aquest quart de segle, la lírica, per una ordenació pregona de l'esperit català, tot ell adreçat cap a la seva total reafirmació.»

Carles Riba

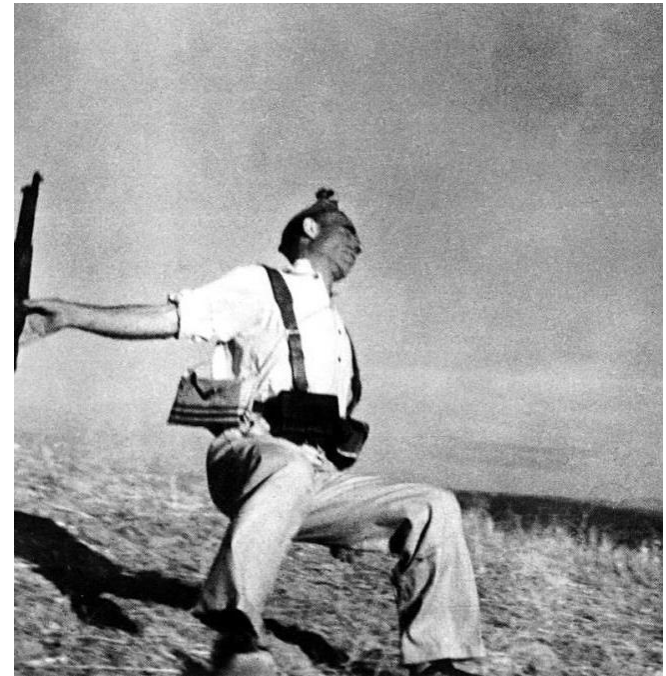
(RECORDEM) L'ENTRADA A LA MODERNITAT

Primo de Rivera impone la Dictadura

► El general argumenta la necesidad de regenerar España

El día de la dictadura, presidido por Primo de Rivera, tomo medidas contra los anarcos y los establos

Dictadura de Rivera

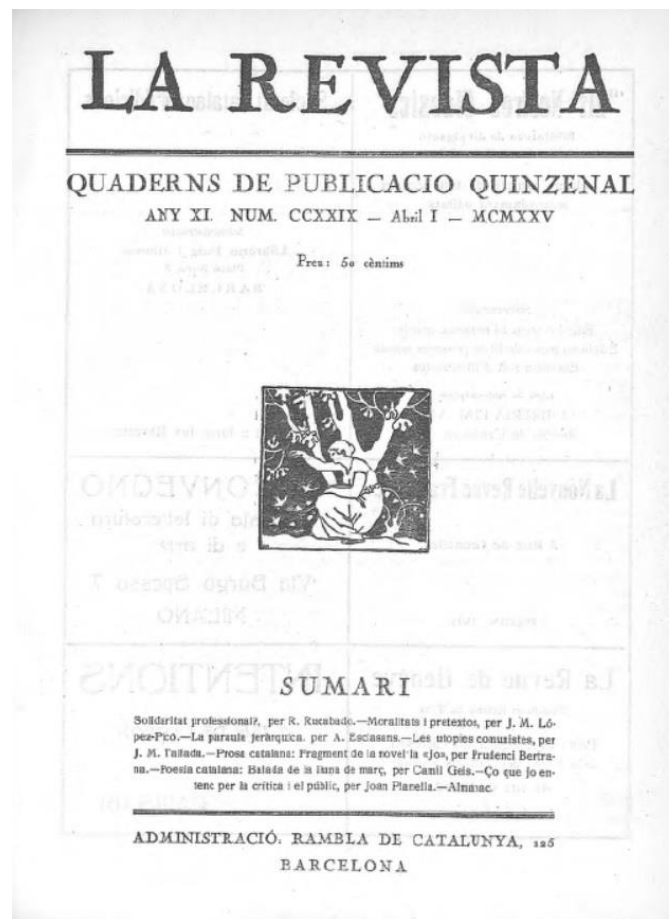
- Final dels intents noucentistes

República

- Nova empenta
- Impuls a la premsa, als premis (Ex.: Crexell)

Guerra civil

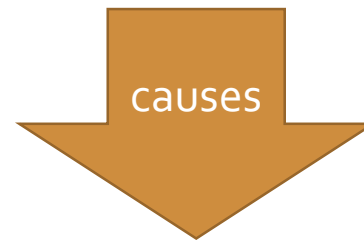
- Situació excepcional

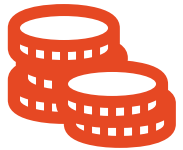
EL DEBAT SOBRE LA NOVEL·LA

Riba, C. «Una generació sense novel·la» (1927)

EFFECTE: la por

Econòmiques

Model
noucentista

Falta
d'institucions

Força de la
poesia

Falta d'una
llengua literària

ELS DEBATS SEGONS CARLES RIBA

- Literatura popular o culta?
- El sistema literari
- La cohesió de la societat catalana
- El "material novel·lable"
- Importància social del gènere

MODELS LITERARIS

- Eudald Duran, Martínez Ferrando, Alexandre Plana, Puig i Ferrater, Roig Raventós, Josep Pla.
- El Carner de les Bonhomies.

ALTRES DEBATS, ALTRES VEUS

DEFENSA DE LA NOVEL·LA:
Rafael Tasis, Cèsar August Jordana

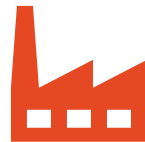
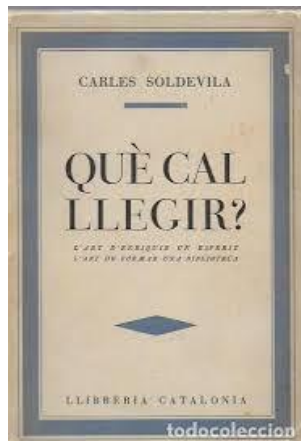

- Relació novel·lista-lector
- Literatura popular/literatura culta
- El mercat literari
- Models literaris
- Mètode per escriure
- Debat art/moral
- Debat rural/ciutat

LA CREACIÓ DE MERCAT

Camí "culturalista"

- Riba n'és partidari
- Proposa l'arrelament de traduccions estrangeres de qualitat.

Públic objectiu:

- públic femení
- Públic petit burgès, obrer

Camí "popularista"

- Partidaris d'arribar a més gran públic en detriment d'un model literari més elevat. Importa eixamplar la base lectora.

EL MERCAT LITERARI DELS ANYS 20/5 FINS A LA GC

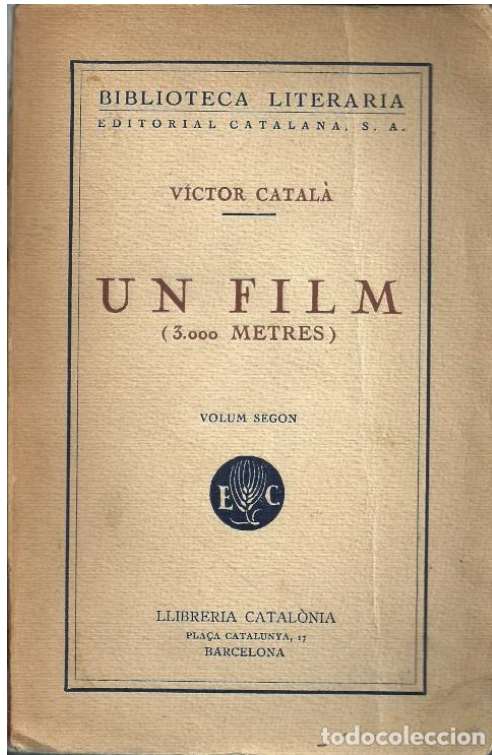
- Creixement de la **literatura popular**: "La lectura popular", "Biblioteca gentil", "Novel·la d'ara".
- **Premis**: Premi Crexells, Premi Ignasi Iglesias, Premi Novel·listes
- **Crítica especialitzada**: exemple de Carles Soldevila
- **Col·leccions amb traduccions** més "culturalistes": "Rosa dels vents", "Janés Olivé", "Edicions Diana", "Ales esteses", "Ed. La Mirada"
- **Col·lecció d'autors catalans**: "El Club dels Novel·listes"

PREMI CREXELLS

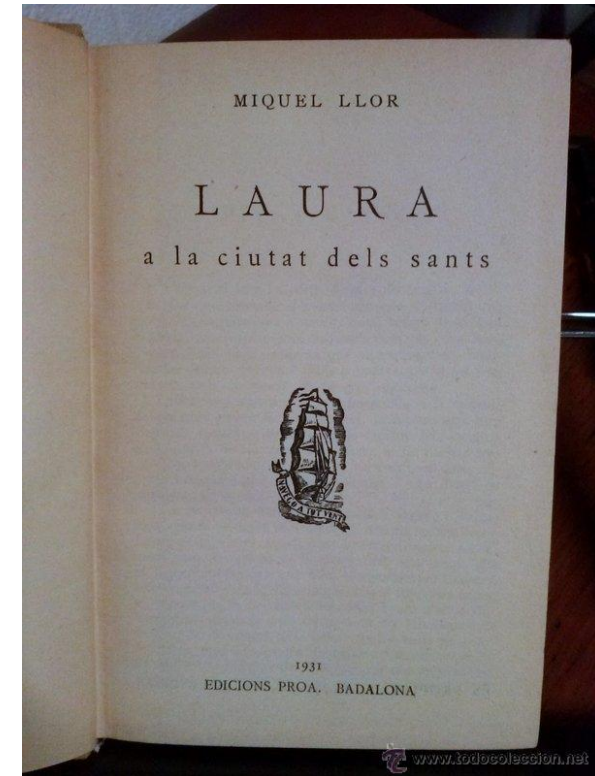
- 1929, Joan Puig i Ferrer, per *El cercle màgic*.
- [1930, Miquel Llor, per *Laura a la ciutat dels sants*](#).
- 1931, Prudenci Bertrana, per *L'hereu*
- [1932, Josep Maria de Sagarra, per *Vida privada*](#)
- 1937, Mercè Rodoreda, per *Aloma*.

ELS MODELS ESTÈTICS

Dues tendències clares

Reaparició dels modernistes

Novel·la psicològica

LA TUBERCULOSI AMENÇA LA VIDA I LA RIQUESA DE CATALUNYA

Ramon Casas, 1926

ELS ANTICS MODERNISTES

- Havien estat a l'ombra del Noucentisme.
- **Autors recuperats:** Bertrana, Puig i Ferrater, Víctor Català
- + Autors que se sumen: Joan Mínguez, Millàs-Raurell
- Influències: **novel·la russa**, els **grans personatges**
- Píntoresquisme i **novel·la rural** (debat)
- Importància de **l'itinerari moral individual**: marginació, personatges inadaptats.
- L'evolució temàtica els fa anar contra la novel·la rural (**novel·la de baixos fons**).

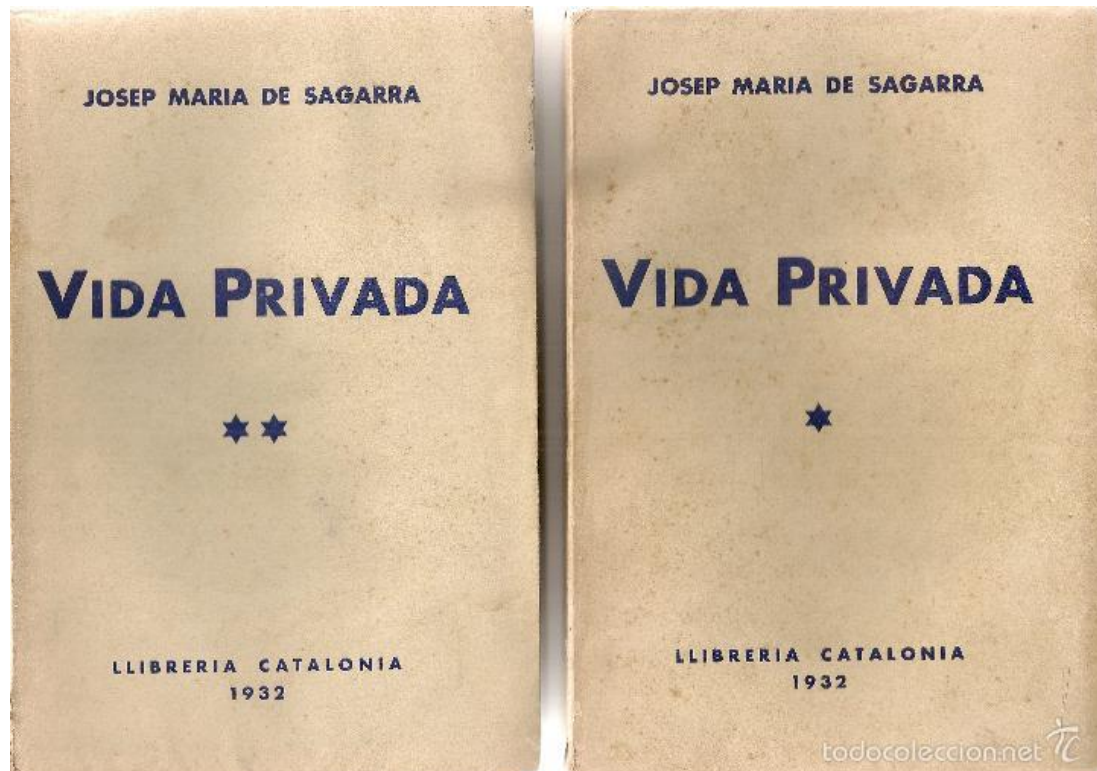
LA NOVEL·LA PSICOLÒGICA

- La més moderna i *predominant*
- **Autors:** Llor, Soldevila, Rodoreda. Normalment barcelonins.
- Deutora de formes vuitcentistes (Flaubert) i a la tendència francesa dels autors catalans
- Innovacions tècniques: Joyce, Proust + el psicoanàlisi
- Adaptació catalana no tant innovadora.
- EI MONÒLEG INTERIOR

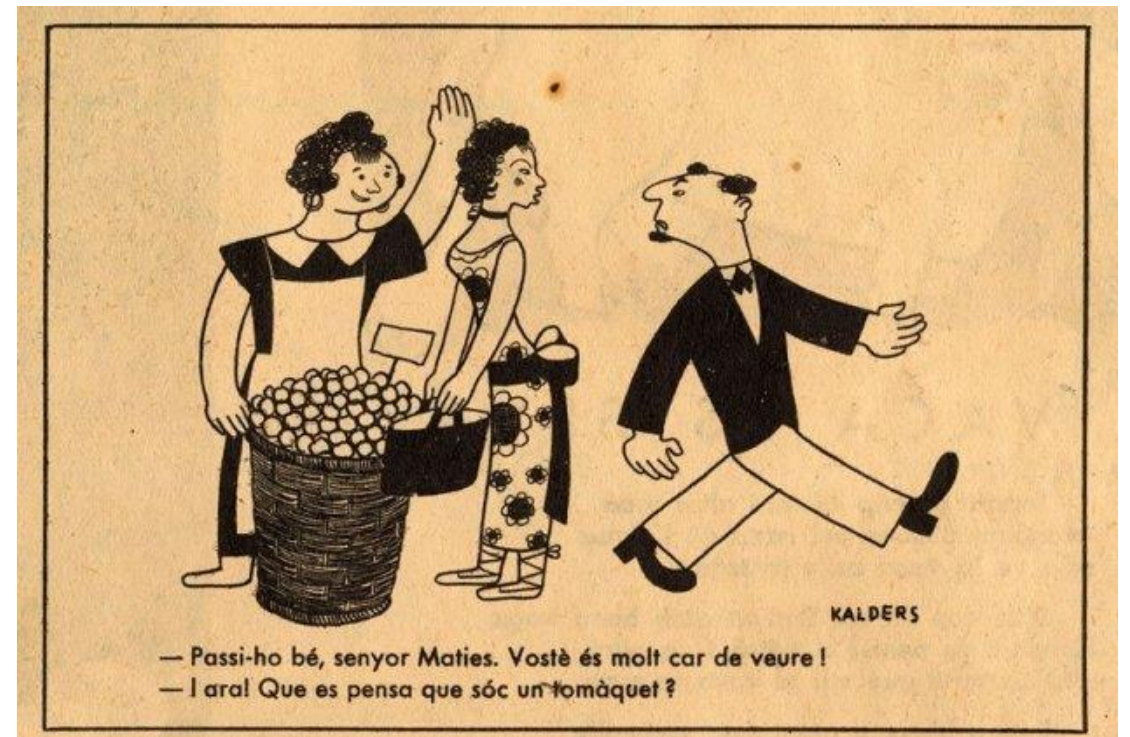
MONÒLEG INTERIOR

- És una convenció
- Pretén *literaturitzar* el flux de consciència
- Pot ser *artificiós*
- En la seva forma més pura ha de ser *simultani als fets*

ELS ALTRES CAMINS

El camí particular de Sagarra

Postures antipsicològiques

JOSEP MARIA DE SAGARRA

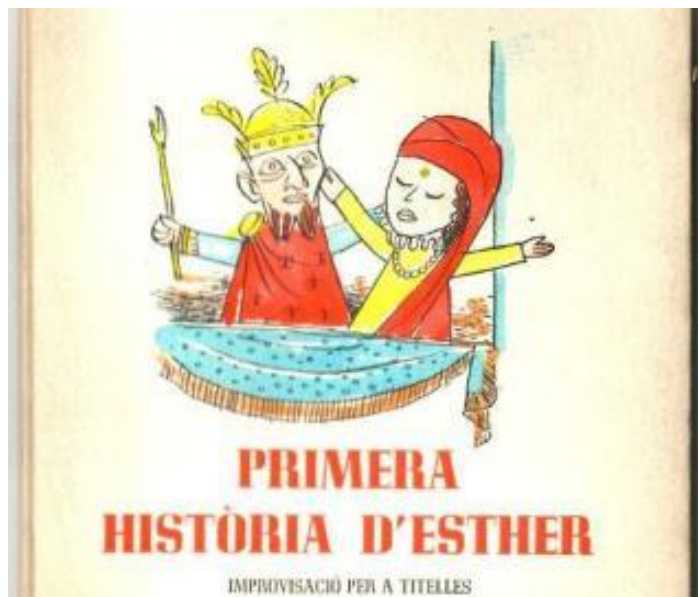
- Se'l pot considerar a cavall dels dos corrents majoritaris sobretot quant a la seva obra cabdal, *Vida privada* (1932).
- Estil més proper a la "crònica social": alguns personatges tenen referents reals.
- Tècniques més aviat poc innovadores (omnisciència total del narrador, que té certa veu moral).

CONTRA EL PSICOLOGISME

Posició moderna, intel·lectualitzadora

- Reflexió sobre la condició humana (relació amb l'**existencialisme** – Sartre, Camus)
 - Salvador Espriu

Posició desmitificadora

- Reflexió de la condició humana des de l'humorisme.
 - Pere Calders
 - Francesc Trabal: aventures estètiques.

EL CONFLICTE ENTRE ESTÈTIQUES

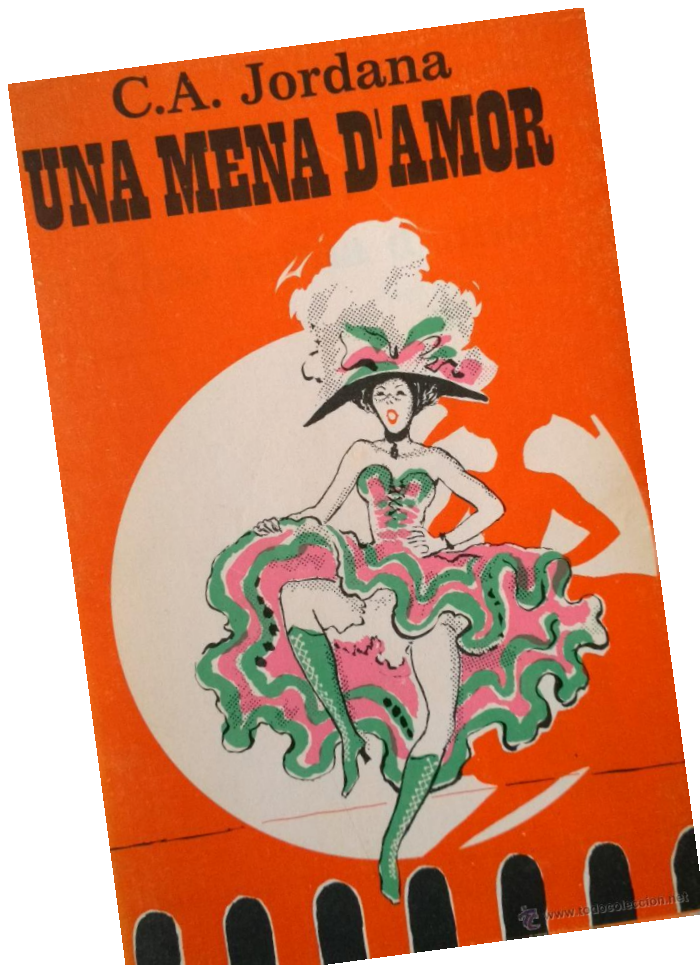
- **L'incident del premi Crexells de 1929:** havia guanyat *El cercle màgic* (Puig i Ferrater) el mateix any de la publicació de *Fanny*.
- Les dues tendències segueixen enfrontades fins al 1939.

EL DEBAT CAMP/CIUTAT

- Definició del concepte de “ruralisme”.
- Formen part del debat: Solanes, Tasis, Ramon Esquerra, etc.
 - Fugir del “costumisme”
 - Barcelona com a ciutat d’interès europeu
 - El retrat de les classes baixes
 - Novel·la de societat cf. de personalitat individual
 - S’acaba tendint al món burgés barceloní

EL DEBAT MORAL/ART

- Gran part de la societat participa d'aquest debat.
- El tractament de l'**erotisme**, la **sexualitat**. També l'adulteri, la pèrdua de la innocència, conflictivitat en el sexe...
- Postures generals:
 - Novel·la reflecteix un món no-moral (PLA)
 - "Novel·la catòlica" (moviment a nivell europeu)

